

Coalitieakkoord

Samen zijn wij Westerkwartier

2026 - 2030

Inhoud

Voorwoord	4
Leeswijzer	6
Sociaal Domein	8
Migratie en nieuwkomers	10
Toekomstbestendig onderwijs	14
Woningbouw	16
Energie	20
(Vrijetijds)economie	22
Leefbaarheid en leefomgeving	24
Lobby en positionering	26
Financieel weerbaar en wendbaar	28
Portefeuilleverdeling	30

Colofon

Layout
Gemeente Westerkwartier

Fotografie
Marcel Jurian de Jong
Ronald Zijlstra
Gemeente Westerkwartier

Voorwoord

Het is goed wonen, werken, leven en recreëren in Westerkwartier. Van middenin het Middag-Humsterland tot aan Zuidelijk Westerkwartier vinden we gezellige dorpscentra, eeuwenoude kerken en sfeervolle horeca. Westerkwartier heeft voor iedereen wat te bieden. Als coalitiepartijen zijn we daar trots op.

Onze gemeente bestaat inmiddels ruim zeven jaar. In die zeven jaar hebben we met elkaar al mooie stappen gezet in de ontwikkeling van Westerkwartier. Dat doen we door hier naar elkaar om te kijken. Westerkwartier kenmerkt zich door noaberschap en de vele vrijwilligers die zich inzetten voor de samenleving. Als coalitie willen we ook op deze plek onze dank uitspreken voor al die mensen die zich belangeloos voor onze gemeenschap inzetten. Dat geeft wonen en werken in Westerkwartier extra glans.

De komende vier jaar behouden we graag wat goed is en versterken we wat beter kan. Hoe? Daarvoor doen we in dit coalitieakkoord een eerste aanzet. Een akkoord dat is ingebed in een aantal thema's die enerzijds typisch Westerkwartier markeren, maar anderzijds ook goed laten zien dat we ook als gemeente onderdeel zijn van een groter geheel.

Ver weg is toch dichtbij

Wellicht ligt deze nogal voor de hand, maar hij is wel van groot belang om hier te benoemen: ontwikkelingen elders hebben ook hun invloed op Westerkwartier. Zoals geopolitieke problemen als oorlogen en handelsconflicten. Of binnenlandse problematiek zoals netcongestie, een dalend vertrouwen in de overheid en een steeds scherpere sociaaleconomische tweedeling. Als lokaal bestuur hebben wij ons daartoe te verhouden.

Dat vertaalt zich voor onze gemeente in een aantal uitgangspunten op, zoals het lijkt totaal verschillende terreinen. Wij streven naar een meerjarig sluitende begroting, waarbij structurele inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn. Dit zorgt voor financiële stabiliteit en helpt ons om op langere termijn plannen te kunnen continueren en

ambities te realiseren. Maar gezien de onzekerheden over de langjarige financiering van de Rijks-overheid, kiezen we ervoor om vooralsnog eerst alleen het volgende begrotingsjaar sluitend te maken. Onzekerheden ver weg en dichtbij maken dat we op korte termijn stevig en met veel zekerheid kunnen begroten, maar voor verdere jaren graag wat ruimte laten voor flexibiliteit, zonder aan de voorkant al te veel om te buigen.

Het maakt ook dat we inclusiviteit als kernwaarde van onze gemeente nog eens extra willen benadrukken. Hier mag iedereen zichzelf zijn. Op het gebied van normen en waarden doen we geen concessies. We treden hard op tegen uitingen van onvrijheid en intolerantie. Discriminatie en haat, in welke vorm dan ook, accepteren we niet. In Westerkwartier is geen plaats voor antisemitisme, racisme, discriminatie of haat op grond van iemands uiterlijk, afkomst, geslacht, geaardheid of geloof.

Verschillende snelheden

Iedereen mag zichzelf zijn en juist in die veelkleurigheid zit de kracht van onze samenleving. Westerkwartier is veelzijdig en dat maakt het juist zo'n prachtige gemeente. Hier is plek voor mensen die rust en ruimte willen, voor agrariërs, voor jonge starters die reuring opzoeken en oudgedienden die voorzieningen om de hoek willen. En voor alles en iedereen daar tussenin.

Als gemeente willen wij al deze vormen faciliteren. Wij zien in Westerkwartier als het ware twee snelheden: die van het platteland en die van de meer stedelijke gebieden. Daarin maken wij geen onderscheid in prioriteit, maar zien we wel dat er iets anders nodig is. Dit uit zich in het bouwen van verschillende soorten woningen, maar ook in het leefbaar houden van dorpskernen en het versterken van onze vrijetijdseconomie. En zeker ook in het laten floreren van de rust en ruimte in Westerkwartier.

Nabijheid is daarin wat ons betreft het toverwoord. Door als gemeente te zien wat er speelt in onze samenleving, op grote en kleine schaal, en waar in dorpen, streken en straten behoefte aan is, kunnen we faciliteren én ruimte laten om kansen in het groot en het klein te benutten en een optimaal leefklimaat voor iedereen in Westerkwartier te realiseren. Daarmee wordt bijvoorbeeld zorg nabij voor een inwoner beter georganiseerd. En daarmee is ook inzichtelijker te maken welke strategische keuzes bijdragen aan het verder ontwikkelen van onze economische zones, waar iedereen in Westerkwartier baat bij heeft.

Wij gaan samen verder

U las al dat het coalitieakkoord een eerste aanzet is voor de plannen in deze bestuursperiode. Graag zetten we samen met de voltallige gemeenteraad, de gemeentelijke organisatie, onze inwoners en ondernemers de schouders onder een steeds mooier Westerkwartier. Wij kennen onze inwoners, weten wat er speelt in Westerkwartier en handelen daarnaar. Wij gaan voor een daadkrachtig en besluitvaardig gemeentebestuur. Dat begint met onderling vertrouwen tussen zowel de gemeenteraad als college van B&W, alsook in de gemeentelijke organisatie. Als tweede gemeente van de provincie Groningen stellen wij ons betrouwbaar en constructief op om zo een samenwerkingspartner van formaat te zijn. Dat houdt ook in dat we elkaar als coalitiepartijen vasthouden en elkaar zaken gunnen, maar de kracht van het collectief goed afwegen.

Onze ambities eindigen dus niet met dit akkoord. Het is een begin. Op de volgende pagina's leest u in een aantal hoofdstukken wat de coalitie van plan is. In de komende maanden wordt er gewerkt aan een collegewerkprogramma, waarmee dit akkoord ook concreet handen en voeten krijgt. We kijken uit naar een prettige en ambitieuze samenwerking! Samen zijn wij Westerkwartier.

We kijken uit naar een prettige en ambitieuze samenwerking! Samen zijn wij Westerkwartier.

Frantina Kiekebeld - van der Knaap
VZ Westerkwartier

Emil Klok
PRO

Koos Siegers
ChristenUnie Westerkwartier

Jeroen Betten
VVD

Leeswijzer

In dit coalitieakkoord leest u de belangrijkste ambities van de coalitie van VZ Westerkwartier, PRO, ChristenUnie en VVD voor gemeente Westerkwartier. Deze ambities doen zich voor in zowel het sociaal domein als het fysieke domein.

Als eerste worden de ambities voor het sociaal domein uiteengezet. Daarin hebben we een aantal thema's uitgelicht. Thema's als nabijheid van zorg bij inwoners, een toekomstbestendig nieuwkomersbeleid en een programmatische aanpak voor een integraal huisvestingsprogramma van scholen staan daarin centraal.

Daarna is het fysieke domein aan de beurt. We blijven een flink aantal woningen bouwen voor verschillende doelgroepen. Op het gebied van energie blijven we een verdere verduurzaming nastreven, maar wel op onze eigen, Westerkwartierse manier. Ook op het gebied van toerisme en economie willen we in onze gemeente blijven groeien.

Leefbaarheid is een thema dat vervolgens behandeld wordt. Hierin wordt domeinoverstijgend gekeken naar de toegevoegde waarde van sport en cultuur, maar ook naar de staat van onze wegen en groen en de veiligheid van onze inwoners.

Tot slot vinden we het van belang om onze ambitie op het gebied van lobby en positionering stevig neer te zetten. Als tweede gemeente van Groningen willen we daarin flinke stappen zetten de komende jaren en onze samenwerking met medeoverheden versterken.

Aan het einde van dit coalitieakkoord is tot slot de portefeuilleverdeling voor burgemeester en wethouders weergegeven.

Thema 1

Sociaal Domein

Inleiding

De maatschappelijke opgave binnen het sociaal domein is de afgelopen jaren toegenomen. Dit is het gevolg van bijvoorbeeld demografische ontwikkelingen, een toenemende zorgvraag en brede maatschappelijke veranderingen. Om die reden zien wij de noodzaak om veranderingen en verbeteringen door te voeren binnen onze invloedssfeer. We zijn ons bewust dat we daarin ook afhankelijk zijn van de keuzes die het Rijk maakt. We blijven mensen helpen waar we kunnen, maar leggen de verantwoordelijkheid waar het hoort. We kijken waar de bureaucratie en regeldruk minder kan en onderzoeken waar we meer kostenefficiënt kunnen zijn.

Nabijheid van zorg

Westerkwartier heeft een groot oppervlak en toch willen we zorgen voor nabijheid. We willen onze inwoners kennen. Daarin staan we als gemeente niet alleen, we willen de samenleving daarvoor benutten. Het gaat om het complete netwerk in de zorg. We denken dan aan samenwerkingspartners als het gezin, de school, de jeugdconsulent en de sportvereniging. Maar ook de boa's en de wijkagenten spelen een rol in de keten.

Gemeenschapsgericht werken

We zien daarnaast in de samenleving een verandering. Er is steeds vaker een opeenstapeling van problemen in beeld, daar willen we als gemeente actief op inspelen. Dat doen we door gemeenschapsgericht te werken. Wat heeft een gebied of gezin nodig en hoe kunnen we daar in het netwerk de best mogelijke oplossing voor zoeken? De uitdaging is om te kijken waar we kunnen samenwerken. Dat kan op verschillende niveaus; per dorp, per buurt, per straat of per school. Een sterke pedagogische basis voor gezinnen vraagt om een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Binnen het maatschappelijke netwerk dragen burgers en vrijwillige verbanden samen bij aan het opvoeden en opgroeien van kinderen. Dat gebeurt door het versterken van gezinnen, door vertrouwen te geven en handvatten te bieden, laagdrempelig en doeltreffend.

Het doel is samen vroeg te signaleren waar de benodigde zorg preventiever kan, zodat jongeren, ouderen en andere hulpbehoevenden niet in een later stadium in de professionele hulp terechtkomen. Dit geldt zeker voor kinderen. Preventie is voor hen niet alleen een manier om problemen te voorkomen, maar ook een investering in kansgelijkheid en bestaanszekerheid. Wij willen dat ieder kind in Westerkwartier de kans krijgt om talenten te ontwikkelen, ongeacht inkomen, achtergrond of thuissituatie. Daarom zetten we in op het voorkomen van achterstanden en het vroeg signaleren van problemen. Samen met gezinnen, onderwijs, verenigingen en maatschappelijke organisaties versterken we de omgeving waarin kinderen opgroeien, zodat zij niet alleen mee kunnen doen, maar ook vooruitkomen.

Verantwoordelijkheid geven en nemen

Wij willen mensen helpen waar nodig. Dat is ook waar we voor staan. Maar juist vanuit de gedachte dat we werken vanuit een sociaal netwerk, willen we ook de verantwoordelijkheid van andere partijen scherper benoemen en beleggen. De verantwoordelijkheid voor kinderen begint bij de ouders en ook scholen en zorginstellingen hebben daarin een rol. We willen afspraken maken in het sociaal domein en elkaar ook kunnen aanspreken op die gemaakte afspraken. We gaan samen met de samenleving de sociale basis versterken. Daar waar het kan willen we meer pragmatisch handelen, we onderzoeken ook wat er kan zonder indicatie. Met scholen en andere samenwerkingspartners gaan we het gesprek aan over jeugdhulp, om te kijken hoe we er samen voor zorgen dat we vroeg signaleren en preventief omgaan met de zorg voor de jeugd, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid.

We geven vrijwilligersorganisaties een plek in de aanbesteding sociaal domein, zodat zij laagdrempelig die zorg kunnen verlenen. Daarna kijken we wat er professioneel georganiseerd moet worden. Vraaggestuurd werken is daarbij het uitgangspunt.

Efficiënter omgaan met kosten

Er gaat vanuit de gemeente veel geld om in het sociaal domein. Wij willen daar een brede efficiëntieslag maken, samen doelmatiger worden. We kijken naar onze eigen middelen en uitvoerende taken, maar ook naar die van de uitvoeringsinstanties. Het kostenbewustzijn moet in de volledige keten worden vergroot. Daarmee moet de betaalbaarheid van het sociaal domein worden gewaarborgd.

We gaan onderzoeken waar de zorgvraag inkomensafhankelijk kan. Dat betekent soms ook strengere normen hanteren. We kunnen niet blijven doen wat we tot nu toe hebben gedaan. Uiteindelijk gaan de middelen naar de mensen die dat het hardst nodig hebben. In het efficiënter omgaan met de kosten ligt er ook een taak voor ons als gemeente. We gaan zelf scherper begroten, en kijken ook waar we taken en verantwoordelijkheid bij onze samenwerkingspartners beleggen.

Thema 2

Migratie en nieuwkomers

Inleiding

Er is geen onderwerp in de samenleving dat op dit moment zoveel losmaakt als het migratievraagstuk. En u mag best weten: ook binnen onze coalitie zijn we vanuit verschillen bij elkaar gekomen. Wij kiezen voor een aanpak die past bij ons allemaal, met oog voor het individu dat we opvangen en voor onze Westerkwartierse samenleving als geheel. Integratie, eigen regie, menswaardigheid en verantwoordelijkheid zijn waarden die daarin centraal staan. Wij vinden het belangrijk dat Westerkwartier voorbereid is en daarmee zelf de regie houdt. Zo voorkomen we dat onze gemeente onverwachts wordt geconfronteerd met grootschalige opvanglocaties of onuitvoerbare opgaven.

Even terug naar de huidige situatie

Westerkwartier huisvest verscheidene doelgroepen nieuwkomers. Onder nieuwkomers verstaan we asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden. Wij hebben op dit moment de volgende taakstellingen:

- ▶ 345 mensen volgens de Spreidingswet
- ▶ 120 mensen per jaar voor huisvesting van statushouders
- ▶ 410 mensen in de categorie Oekraïense ontheemden

Op dit moment huisvesten we de nieuwkomers uit de Spreidingswet niet. Oekraïense ontheemden en statushouders worden wel in onze gemeente gehuisvest. Dit is afgesproken in de Groningendeal, een afspraak tussen alle Groningse overheden waarin is opgenomen hoeveel nieuwkomers elke gemeente huisvest. Deze groepen hebben elk een eigen juridische positie en vragen om een andere vorm van opvang en begeleiding:

- ▶ Asielzoekers verblijven tijdelijk in Nederland in afwachting van een besluit op hun aanvraag voor een verblijfsvergunning en vallen onder de Spreidingswet.
- ▶ Statushouders hebben een verblijfsvergunning en moeten door gemeenten worden gehuisvest.
- ▶ Oekraïense ontheemden vallen onder Europese bescherming en hebben recht op opvang, onderwijs en werk.

Voor al deze groepen dragen wij als gemeente een verantwoordelijkheid. De Groningendeal eindigt op 31 december 2026. De insteek is om daarna als Groningse overheden nieuwe afspraken met elkaar te maken over de huisvesting van nieuwkomers. De Spreidingswet, waarin vanuit het Rijk opdracht wordt gegeven tot het huisvesten van een bepaald aantal asielzoekers per provincie, blijft in stand.

Toe naar een toekomstbestendig nieuwkomersbeleid

We hebben dus een blijvende wettelijke taak om nieuwkomers te huisvesten. Om nieuwkomers op een menswaardige manier te huisvesten en om Ter Apel te ontlasten, ontwikkelen we in Westerkwartier in de periode 2026 – 2027 daar-om een toekomstbestendig nieuwkomersbeleid en een daarbij horend plan van aanpak. Dit plan van aanpak is gericht op gefaseerde inburgering. Nieuwkomers worden opgevangen in kleinschalige asielopvang, vervolgens gehuisvest in een door-stroomlocatie om uiteindelijk onderdak te krijgen in een definitieve woning. Dit beleid moet duidelijkheid en zekerheid bieden aan alle inwoners, en zorgen voor kwalitatief goede en passende huisvesting. We willen een helder, uitvoerbaar en menswaardig kader neerzetten dat richting geeft aan de manier waarop Westerkwartier omgaat met opvang, integratie en de maatschappelijke inpassing van nieuwkomers. Uitgangspunt is om deze opdracht in eigen beheer uit te kunnen voeren, op een kostenneutrale manier.

Integratie als speerpunt

Integratie is dan ook het speerpunt van deze aanpak. Wij vinden het belangrijk dat iedereen in Westerkwartier meedoet. Snel de taal leren, op zoek naar werk, naar school gaan en leren over Nederlandse normen en waarden zijn daar allemaal onderdeel van. Westerkwartier zet zich hiervoor in met als doel om nieuwkomers volwaardig deelnemer van onze gemeente te laten zijn.

Concreet betekent dit dat er stapsgewijs wordt toegewerkt naar nieuwe huisvestingslocaties voor nieuwkomers. Allereerst wordt er een startnotitie opgeleverd, waarna er een nota van uitgangspunten wordt geformuleerd. We gaan hierover in gesprek met inwoners en ondernemers. Wanneer de uitgangspunten geconcretiseerd zijn, gaan we opnieuw met de samenleving in gesprek over de concrete uitwerking van deze plannen. Integratie is geen vrijblijvendheid, maar het nemen van verantwoordelijkheid als samenleving, ook voor nieuwkomers.

Een leefbaar Westerkwartier voor iedereen

We willen dat Westerkwartier een plek blijft waar iedereen fijn kan wonen, werken en recreëren. Dat betekent dat we oog hebben voor de draagkracht van onze dorpen en kernen en dat we zorgvuldig afwegen hoe opvang en huisvesting kunnen worden ingepast met aandacht voor de leefbaarheid. We zien dat migratie en opvang onderwerpen zijn waarover in veel gemeenten wordt gesproken en waar de publieke opinie een belangrijke rol in speelt. Dit geldt ook voor ons. Tegelijkertijd kennen we ook positieve voorbeelden. Laten we die ervaringen óók blijven meenemen in hoe we vooruitkijken.

Daarom vinden we het belangrijk om het gesprek met inwoners en ondernemers te voeren. De wettelijke opgave staat vast; de vraag is hoe we deze opgave zorgvuldig vormgeven in de voorzieningenkernen. We luisteren naar uitdagingen die mensen zien en bieden ruimte voor vragen. We maken afspraken met de omgeving, zodat duidelijk is wat inwoners mogen verwachten en hoe we zorgen voor veiligheid, leefbaarheid en goede communicatie. De concrete versie van deze plannen wordt in een buurtovereenkomst vastgelegd.

Kleinschalige opvang voor nieuwkomers in voorzieningenkernen

Voor nieuwkomers die vallen onder de Spreidingswet kiezen we bewust voor kleinschalige opvang. Daaronder verstaan wij opvang voor 50 tot rond de 75 mensen. Kleinschaligheid past bij onze dorpen, bevordert rust en overzicht, en draagt bij aan een veilige en menswaardige omgeving voor iedereen in Westerkwartier. Het maakt bovendien een betere integratie mogelijk, omdat mensen die hier nieuw komen wonen sneller onderdeel worden van onze gemeenschap.

Voor die kleinschalige opvang richten we ons op de voorzieningenkernen Leek/Tolbert, Zuidhorn, Grootegast, Grijskerk en Marum. Deze dorpen beschikken over werkgelegenheid, winkels, zorg en maatschappelijke voorzieningen en zijn geografisch goed verspreid binnen onze gemeente. Daarmee bieden ze de juiste basis om nieuwkomers vanaf de eerste dag mee te laten doen. We zetten in op een ontwikkelcentrum waar onderwijs, dagbesteding en werk samenkomen, voor mensen die hier al wonen én mensen die hier nieuw komen wonen.

In samenwerking met inwoners, onderwijsinstellingen, woningbouwcorporatie, werkgevers, maatschappelijke organisaties en verenigingen, ondersteunen we nieuwkomers op het gebied van positieve gezondheid en lokale inburgering.

Kansen voor samenleving en economie

Migratie brengt ook kansen met zich mee. Voor ondernemers ontstaan mogelijkheden op het gebied van werkgelegenheid. Voor onze samenleving biedt het de kans om nieuwe talenten en vaardigheden te verwelkomen. Door vanaf het begin in te zetten op participatie en werk, versterken we zowel de zelfredzaamheid van nieuwkomers als de lokale economie in Westerkwartier.

Thema 3

Toekomstbestendig onderwijs

Inleiding

Onze jeugd heeft de toekomst. Dat begint thuis, maar ook school is een wezenlijke plek waar kinderen opgroeien. We blijven in Westerkwartier daarom streven naar kwalitatief goed onderwijs, zo dicht mogelijk bij huis. Kwaliteit zit 'm niet alleen in de aangeboden lesstof, maar ook in een toekomstgericht aantal leerlingen, in de kwaliteit van het schoolgebouw, het schoolplein en de zorg en randprogrammering op scholen.

Schoolgebouwen

Wat schoolgebouwen betreft, is de ambitie van deze coalitie om samen met de schoolbesturen, onder regie van de gemeente, te komen tot een programmatische aanpak voor het integraal huisvestingsprogramma (IHP) voor scholen, inclusief meerjarige financiering. Zo houden we het onderwijs én schoolgebouwen toekomstbestendig in Westerkwartier. Deze aanpak moet gereed zijn voordat het nieuwe IHP ingaat, in 2028.

Gemeente en schoolbesturen delen een verantwoordelijkheid voor die kwaliteit en toekomstbestendigheid, in brede zin. We willen daarom de geldstromen voor het onderwijs 'ontschotten', waarmee bedoeld wordt dat geld dat de gemeente beschikbaar stelt voor (ver)nieuwbouw van scholen en geld dat schoolbesturen krijgen voor bijvoorbeeld de inrichting en verduurzaming ervan samen worden gebracht voor deze ontwikkelingen. Zo kan er gericht actie ondernomen worden, waar dat nodig is.

Wat gebeurt er nog meer rondom school?

Kwaliteit en toekomstbestendigheid in brede zin betekent ook dat we meer ontwikkelingen rondom een school mee willen wegen in beslissingen over scholen. Dat betekent ook dat we kijken naar de ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening in een omgeving. Worden er veel nieuwe huizen gebouwd, en wat heeft dat voor effect op de prognose van het leerlingenaantal over een aantal jaar? Welke kansen bieden programma's als Nij Begun voor de ontwikkeling van een school? Welke plek neemt de school in een dorp in? Wat ons betreft zijn dit allemaal parameters die bepalen hoe toekomstbestendigheid van een school gewogen wordt. Dit gesprek voeren we in de eerste plaats samen met een schoolbestuur, maar uiteraard heeft ook de omgeving daar een stem in.

Meer dan een school alleen

School is geen leerfabriek. Het draagt ook bij aan culturele, welzijns- en sportontwikkeling. Verlengde schooldag, vroegsignalering, veilige schoolomgeving, Kickstart en groene schoolpleinen zijn voorbeelden van programma's die op dit moment een positieve bijdrage leveren aan kwalitatief goed onderwijs en een waardevolle schooltijd voor kinderen. Deze programma's willen wij de komende periode verdiepen en verbreden.

Campus Rodenburg

Naast het primair onderwijs hechten we ook grote waarde aan het voortgezet onderwijs in onze gemeente. De te ontwikkelen Campus Rodenburg in Leek is wat ons betreft een voorbeeld van het in brede zin kijken naar een omgeving waarin een school is ingebed. Welke functies breng je samen in een schoolgebouw, wie mag er gebruikmaken van het terrein en welke plek neemt zo'n campus in een dorp in? De ontwikkeling van de campus, ook onderdeel van het Masterplan Leek/Tolbert, zetten we met kracht voort. We schromen niet om kansen die hierin voorbijkomen inhoudelijk en ruimtelijk een plek te geven.

Thema 4

Woningbouw

Inleiding

In Westerkwartier is het goed wonen. Zowel in kleine kernen als in grotere dorpen wonen en leven mensen met veel plezier. Om dat in stand te houden is wel wat nodig. Ook in Westerkwartier is een tekort aan woningen. Om zoveel mogelijk mensen in onze gemeente passend te laten wonen, gaan we verder op de reeds ingeslagen weg en bouwen we flink door, maar scherpen we onze ambities wel aan. Gemêleerde wijken en leefbaarheid in onze dorpen staan daarbij centraal. De twee verschillende snelheden in onze gemeente ook. Grote dorpen vragen in aanpak iets anders dan kleinere dorpen. Op dat maatwerk willen we ons woningbouwprogramma toespitsen.

We blijven bouwen

Onze ambitie is om zo'n 375 wooneenheden per jaar te realiseren. Daarmee continueren we de bouwstroom van de afgelopen jaren. We nemen wel onder de loep voor welke doelgroepen we woningen bouwen. Onze ambitie is om nog meer vraaggericht te gaan bouwen. Dit betekent dat we, met de dorpswoonplannen als basis, per kern goed kijken aan welke soorten woningen en woonvormen de meeste behoefte is.

Op dit moment zijn er dwars door de gemeente 130 woningbouwprojecten. Deze verschillen in schaal en doorlooptijd. Door woningsplitsing, de ruimte-voor-ruimteregeling, bouwen op inbreidingslocaties en verpauperde plekken in dorpen en het faciliteren van creatieve woonoplossingen, zoals collectief particulier opdrachtgeverschap, voegen we niet alleen nieuwe wooneenheden aan de bestaande voorraad toe, maar verbeteren we de huidige woningvoorraad ook op een slimme manier. We denken hierbij aan bijvoorbeeld hoogbouw, het optoppen van woningen, flexwoningen en tiny houses. We gaan sturen op actiever grondbeleid.

Stimuleringsfonds woningbouw Westerkwartier

Deze ambitie komt ook met een uitdaging. Bouwen kost geld. De woningbouwmarkt is een complex geheel en prijzen zijn gestegen. Daardoor sluit het aanbod van de markt niet per definitie aan op de vraag uit de samenleving. Om het vraaggericht bouwen te stimuleren en het verschil in opbrengst te kunnen bekostigen, richten we deze coalitieperiode een fonds op: het stimuleringsfonds woningbouw Westerkwartier. Uitgangspunt is dat in dit fonds geld gereserveerd is, wat maatwerk op woningbouwgebied in de dorpen mogelijk maakt. We differentiëren daarbij naar kernen en doelgroepen. Hierbij spreken wij, binnen onze mogelijkheden, onze eigen middelen aan én doen we een beroep op externe financieringsbronnen.

Volkshuisvestingsprogramma en verordeningen

In 2027 is het Volkshuisvestingsprogramma van de gemeente Westerkwartier gereed. Daarin wordt onder andere aandacht besteed aan flexwoningen als flexibele schil van de woningvoorraad. We willen hiermee een tijdelijke versnelling in de woningbouwopgave in Westerkwartier realiseren.

In het Volkshuisvestingsprogramma wordt ook de urgentieverordening opgenomen. Deze verordening regelt dat er voor verscheidene urgente doelgroepen (denk daarbij aan spoedzoekers, beschermd wonen, maatschappelijke opvang) met voorrang naar een sociale huurwoning wordt gezocht. Met deze verordening vervalt het voorrangbeleid dat specifiek gericht is op statushouders. Zij worden vanaf dan gezien als één van de urgente doelgroepen. Hiermee voldoen we als gemeente aan onze wettelijke taak.

In 2027 wordt het ligplaatsenbeleid opgeleverd, waar ook het woonbootbeleid onderdeel van is.

Sociale woningbouw

Met woningbouwcorporatie Wold en Waard blijven we afspraken maken om reguliere én urgente woningzoekenden goed te kunnen huisvesten. Dit is een gezamenlijke maatschappelijke opgave. Jaarlijks maken we als gemeente, woningbouwcorporatie en huurdersplatform prestatieafspraken met elkaar daarover.

Een afspraak waar we aan gehouden zijn, is dat 30% van onze totale nieuwe woningbouwvoorraad bestaat uit sociale huurwoningen. We maken afspraken met Wold en Waard over hoe we dit percentage per project waarmaken. En hoe dit, als het in een bepaald project niet haalbaar wordt geacht, elders alsnog door de woningbouwcorporatie gerealiseerd wordt. Betaalbaar wonen in de eigen omgeving moet voor iedereen in Westerkwartier haalbaar zijn.

Onderzoek

In de komende periode laten we een aantal onderzoeken uitvoeren, die het woonbeleid van de gemeente en het woongenot in de gemeente kunnen optimaliseren.

Zo gaan we kijken of het mogelijk is om op bepaalde plekken in de gemeente welstandsluw te bouwen. Het doel daarbij is om regeldruk voor ondernemers en inwoners te verminderen.

We gaan ook kijken of het mogelijk is om bij nieuwbouwprojecten inwoners uit Westerkwartier met kernbinding met hun directe omgeving voorrang te geven bij de uitgifte van de betaalbare koopwoningen. Of dit wenselijk is en hoe dit proces eruit zou moeten zien, wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Tot slot kijken wij naar een ruimere visie op woningbouw in Leek/Tolbert, in relatie tot het Masterplan van het gebied. Gezien alle ontwikkelingen die daar spelen, is het raadzaam goed af te wegen welke stappen er op het gebied van woningbouw als eerste worden gezet, om de kans op nieuwbouw in deze kernen te vergroten. Inbreiding gaat voor uitbreiding, maar heeft ook een andere doorlooptijd. We maken een tijdlijn van het totaal waarmee we alle nieuwbouwopties in de kernen Leek/Tolbert in kaart brengen. Dit helpt ons om in de kernen een goede afweging te maken.

Thema 5

Energie

Inleiding

Onze energievoorziening moet haalbaar, betaalbaar en toekomstbestendig zijn. Onder die randvoorwaarden wordt de energietransitie ook in Westerkwartier steeds meer onderdeel van het dagelijks leven. Als gemeente, als dorp, als (agrarisch) ondernemer en als huishouden willen we waar het kan zelfvoorzienend zijn. Dit is ons uitgangspunt voor de komende jaren. We willen breder en op een originele, soms dwarse manier kijken naar hoe we bij het einddoel van een CO₂-neutrale gemeente kunnen komen. Dat betekent meer focus op lokale initiatieven, coöperatieve kracht vanuit de samenleving en maatwerk leveren waar dat kan. Zo werken we samen met onze inwoners en (agrarisch) ondernemers aan een duurzaam en toekomstbestendig Westerkwartier.

Innovatie die bij ons past; duurzaam op onze eigen manier

Ons uitgangspunt is helder: wat we zelf verbruiken, willen we zoveel mogelijk zelf opwekken. En dat kan op verschillende manieren. Via zonne-energie en windenergie, maar we kijken ook naar een grotere rol voor mestvergisting, groen gas en pilots voor het vergisten van groen- en snoeiafval. Hiermee benutten we lokale reststromen op een slimme manier en versterken we het verdienvermogen van onze agrarische sector. We stimuleren initiatieven die bijdragen aan duurzame energieproductie én aan een circulaire economie.

Wij nodigen dorpen uit om met ons in gesprek te gaan om initiatieven te bespreken. Wij helpen ze op weg om deze initiatieven te veranderen in realiteit. We kijken daarbij breder dan één techniek: combinaties van zon, wind, agrarisch gebruik en opslag horen bij een moderne, robuuste energievoorziening.

In het RES-bod (onze inzet voor de Regionale Energiestrategie) hebben wij een derde deel gereserveerd voor zon op dak. Dat blijven we stimuleren. Daarnaast gaan we door met de maatschappelijke tender die is uitgeschreven voor het zoekgebied Zuidelijk Westerkwartier. De ontmanteling van de NAM locatie blijkt niet binnen de eerder gestelde termijn van de RES-afspraken haalbaar. Door de huidige geopolitieke onzekerheden blijft de ondergrondse gasopslag in Grijpskerk van strategisch belang voor de Nederlandse en Europese energievoorziening. Zolang niet duidelijk is wanneer de locatie daadwerkelijk wordt vrijgemaakt, realiseren wij niet de beoogde grootschalige elektriciteitsopwekking op deze plek. Wij zien op dit moment geen alternatief voor grootschalige opwek van zon op land.

Energie van en voor de gemeenschap

We continueren de samenwerking met de energiecoöperaties en ondersteunen hen in hun ontwikkeling. Dorpen en bedrijventerreinen krijgen de kans om eigen stroom op te wekken en te verdelen of zo nodig tijdelijk op te slaan in batterijen. Dat maakt ons minder afhankelijk van het volle elektriciteitsnet en versterkt het gevoel van eigenaarschap. Dorpen die energieneutraal willen worden, krijgen de ruimte om bijvoorbeeld een

dorps(wind)molen te realiseren. We vergroten daarmee de betrouwbaarheid van ons energiesysteem en houden energie zoveel mogelijk dichtbij huis. We gaan graag met agrariërs in gesprek om te kijken naar de mogelijkheden die windenergie voor hen biedt. Niet meteen met vastomlijnde kaders, maar juist door te kijken wat op die plek nodig is om het initiatief rendabel te maken.

Een gemeente die zelf het goede voorbeeld geeft

We gaan deze periode aan de slag met de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed en ons wagenpark. Ook werken we verder aan onze programmatische aanpak voor de gebouwde omgeving; isolatie, ventilatie en energiebesparing blijven de basis. Wij zorgen er met onze aanvullende regeling op het gebied van isolatie en ventilatie voor dat niemand buiten de boot valt. De Rijksmiddelen die we ontvangen zetten we zorgvuldig en sluitend in.

De werkelijkheid van netcongestie

We ontkomen er niet aan: de komende jaren gaan straten open, worden transformatorhuisjes geplaatst en verandert de ondergrondse infrastructuur. Ook de komst van de nieuwe 380 KV over onze gemeente heeft behoorlijke ruimtelijke impact. Dat is ingrijpend, maar noodzakelijk. Het aansluiten van initiatieven op daken op het net is momenteel erg lastig. Tegelijkertijd zetten we alles op alles om de druk op het net te verminderen door lokaal op te wekken, lokaal te gebruiken en alternatieve energiestromen zoals groen gas te stimuleren. We werken samen met de netbeheerders aan een snelle en kwalitatief goede uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden.

Warmte die werkt

De warmtetransitie vraagt om zorgvuldige keuzes. Daarom willen we een haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar warmteprogramma dat aansluit bij de kenmerken van het Westerkwartier. Per buurt en dorp onderzoeken we welke warmteoplossingen technisch en financieel passend zijn, met nadruk op isolatie en stapsgewijze verduurzaming. In veel gevallen gaat dit om individuele oplossingen.

Thema 6

(Vrijetijds) economie

Inleiding

Eerder in dit coalitieakkoord schreven we al dat het in Westerkwartier goed toeven is. Om onze gemeente voor ondernemers en toeristen nog interessanter te maken, zien we kansen op het gebied van (vrijetijds)economie. Investeringsen waar ook onze eigen inwoners en ondernemers de vruchten van plukken.

Ondernemersvriendelijk vestigingsklimaat

Ondernemers zijn welkom in Westerkwartier. In onze gemeente hebben we tal van agrariërs, mkb'ers, familiebedrijven en andere (innovatieve) bedrijven die we willen behouden voor de economische groei van onze gemeente. Dat kan op de grotere industrieterreinen, waar volop ontwikkeling is. Maar uiteraard liggen er ook binnen onze dorpskernen volop kansen.

Leek/Tolbert als regiocentrum

Leek/Tolbert is aangewezen als regiocentrum. Voor deze kernen is een Masterplan opgesteld. In dit plan staat hoe we het beste kunnen investeren in wonen, werken, voorzieningen en vervoer. De komende jaren werken we verder aan de uitvoering van dit Masterplan.

Aan de rand van Leek hebben we een locatie aan de Hoofdstraat waar we nu tijdelijk Oekraïense ontheemden opvangen. We gaan onderzoeken hoe we dit terrein het beste kunnen herontwikkelen. In 2027 komen we met een voorstel hoe we hiermee aan de slag gaan.

Nienoord heeft veel te bieden

Landgoed Nienoord in Leek is de grootste toeristische trekpleister van Westerkwartier. Jaarlijks weet het landgoed ruim 350.000 bezoekers te trekken die genieten van cultuur, historie en de schitterende omgeving die Nienoord biedt. Wij zien kansen voor het landgoed om zich verder te ontwikkelen en de noodzaak om de uitstraling van Nienoord te koppelen aan het naastgelegen winkelgebied Centrum Leek. We zetten in op minimaal behoud, maar het liefst verbetering van het podium, landgoedboerderij Oosterheerd, Familiepark Nienoord en het Zwemkasteel. We gaan werken aan de aantrekkelijkheid van het landgoed en de kansen benutten om de beleving van cultuur, historie en het landschap te vergroten. We kijken hierbij ook naar de gelden in de Economische Agenda van Nij Begun en het provinciale programma 'Ruimte voor vrijetijd'. Bij nieuwe kansen voor het landgoed, kijken we ook naar andere externe financieringsbronnen.

Maar Westerkwartier heeft nog veel meer

Naast Nienoord heeft Westerkwartier op het gebied van recreatie en toerisme nog veel meer te bieden, zoals het nationaal landschap Middag Humsterland, prachtige dorpsommetjes en karakteristieke wierdendorpen. Westerkwartier mag gezien worden. Dat is gebleken uit het marketingrapport dat in 2025 aan de gemeenteraad is gepresenteerd. Stichting Gastvrij Westerkwartier heeft de uitvoering van het marketingplan op zich genomen en geeft hier tot april 2027 invulling aan. Wij zien de meerwaarde van recreatie en toerisme als sector met groeipotentie. Ook voor mensen voor wie de arbeidsmarkt op afstand staat, is dit een sector die passend werk kan bieden. Daarom willen wij ook na april 2027 Westerkwartier blijven profileren voor deze sector.

In en rond onze dorpen is het goed verblijven voor toeristen. Wie houdt van een Bed & Breakfast of kamperen kan in Westerkwartier zijn hart ophalen. Op dit moment ontbreekt het rond de A7-zone aan een grootschalige verblijfsaccommodatie waar gasten kunnen overnachten. Wij geven daarom, op logische locaties in onze gemeente, ruimte aan partijen die een hotel of andersoortig grootschalige verblijfsaccommodatie in onze gemeente willen ontwikkelen.

We onderzoeken op welke wijze de komende jaren een structurele impuls gegeven kan worden aan de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie van Westerkwartier. We kijken of de daaruit voortkomende middelen rechtstreeks ten goede kunnen komen aan de toeristisch-recreatieve sector, inclusief kwalitatief hoogwaardige evenementen met bovenregionale uitstraling.

Toekomstbestendige landbouwsector

Westerkwartier is een gemeente waar de agrarische sector een prominente rol inneemt. Agrariërs zijn belangrijk voor onze lokale economie en in ons landschapsbeheer. Daarom bieden wij deze sector perspectief binnen onze mogelijkheden. Samen met onze agrariërs willen wij werken aan een toekomstbestendige sector, waarbij er ruimte is én blijft om te boeren. Waar de vraag er is, kijken we samen naar maatwerkoplossingen die de agrarische en hippische sector verder helpen.

Thema 7

Leefbaarheid en leefomgeving

Inleiding

Westerkwartier is een gemeente waar inwoners naar elkaar omkijken. Waar dorpskracht en zelf organiserend vermogen is. Dat is iets om te koesteren, maar zien we niet als een gegeven. Om samenhang en ontmoeting te faciliteren, zijn blijvende investeringen in zowel onze veiligheid, het fysieke domein (het groen en de wegen) en het sociaal domein (sport en cultuur) nodig. We treffen elkaar bij de sportvereniging, in dorpshuizen, bij een ommetje of tijdens een fietstocht. Daarom blijven we ook in de leefbaarheid van onze gemeente investeren.

Sport en cultuur dragen bij aan leefbaarheid

Naast hoogwaardige centra en fijne plekken om te recreëren, zijn nabijheid van sport en cultuur randvoorwaarden die maken dat het ergens prettig wonen en leven is. Het zijn plekken waar mensen elkaar ontmoeten, ontspannen en die bijdragen aan een gezonde levensstijl.

Deze coalitie blijft daarom investeren in sport en cultuur. Dit doen we aan de hand van de OZB-verhoging van 2% tot aan 2030. Eind 2026 worden de uitkomsten van het onderzoek verwacht waarin duidelijk wordt welke culturele- en sportaccommodaties (ver)nieuwbouw nodig hebben. Daarna nemen we een besluit over het verdere verloop hiervan. Uiteraard hebben we blijvend aandacht voor sportaccommodaties waar met spoed iets moet gebeuren, zoals in Zuidhorn, en voor de uniciteit van de verschillende verenigingen. We kijken met een meer integrale blik naar de uitdagingen die we zien in de toekomstbestendigheid van de sport- en cultuurvoorzieningen in Westerkwartier. We streven ernaar om de harmonisatie van sporttarieven in de hele gemeente in 2030 afgerond te hebben.

Kwalitatief hoogwaardige cultuur- en sportevenementen dragen bij aan een aantrekkelijk Westerkwartier voor inwoners en voor bezoekers. Waar mogelijk ondersteunen we dit.

Veiligheid als basisvoorwaarde voor een leefbare gemeente

Leefbaarheid en veiligheid zijn niet los van elkaar te zien. Veiligheid is geen luxe, maar een basisbehoefte van onze inwoners en ondernemers. Overlast, geweld en criminaliteit willen we hard aanpakken, van verkeersasos tot de georganiseerde misdaad. Handhaving begint bij voldoende toezicht en daar is voldoende capaciteit voor nodig. Om de veiligheidsketen (verder) te versterken, willen we dat er voldoende capaciteit van boa's in Westerkwartier blijft. Het vergroten van de meldingsbereidheid en de aangiftebereidheid is ook een belangrijk punt.

Georganiseerde Misdaad

Ondermijning is een groot maatschappelijk probleem dat een grote bedreiging vormt voor de democratische rechtsstaat van Nederland, ook in Westerkwartier. De gemeente speelt een cruciale rol bij de integrale aanpak tegen ondermijning. De afgelopen jaren zijn afspraken gemaakt tussen alle Groninger gemeenten om een gezamenlijke vuist te maken tegen ondermijning. Het voldoen aan de zogeheten "Groningse norm" heeft onze prioriteit. Maar we kijken ook wat Westerkwartier nodig heeft. We willen jongeren behoeden tegen de druk en invloed van de onderwereld. Mede daarom willen we voldoende jongerenwerkers in Westerkwartier.

Nette wegen en verzorgd groen maken de buurt nog mooier

Een laatste indicator die wat ons betreft bijdraagt aan een leefbare gemeente, is een nette leefomgeving. Een goed wegdek met een nette berm en een mooi fietspad met een bloemenperk zijn van belang in onze dorpen en het buitengebied. Wij kiezen daarom voor rationeel langdurig groenbeheer en structureel het goedkoopste langdurig wegbeheer. Hierdoor is kwaliteit van ons wegdek voor de lange termijn gegarandeerd. Deze keuze leggen wij op een later moment voor aan de gemeenteraad.

Begraafplaatsen

Onder het gedegen onderhouden van het groen in onze gemeente en het bijhouden van ons areaal, valt wat ons betreft ook het onderhoud van de begraafplaatsen. Wij streven ernaar de komende periode minstens één natuurbegraafplaats in onze gemeente te openen. Ook blijven we werken aan de harmonisatie van de begraafplaatsadministratie in onze gemeente. Het uiteindelijke doel is dat begraven voor iedereen kostentoegankelijk en in de nabijheid van het eigen dorp mogelijk blijft.

Thema 8

Lobby en positionering

Inleiding

Westerkwartier is met meer dan 65.000 inwoners de tweede gemeente van de provincie Groningen. We staan goed op de kaart, op veel lijstjes kleuren we groen en dat doet ons goed. Het is hier goed wonen, werken en recreëren. Maar het goed doen op een lijstje, betekent nog niet altijd dat het ook zo gevoeld wordt in al onze 41 dorpen. Wij zijn een gemeente met verschillende dynamieken, die we elk op hun manier willen bedienen. Dichtbij zijn in de kernen en tegelijkertijd willen we ons positioneren als die tweede gemeente van de provincie en waar nodig meer integraal en strategisch naar vraagstukken kijken.

Zichtbaar en nabij

Nabijheid is voor ons belangrijk, alle kernen zijn van betekenis voor onze gemeente. We staan dichtbij onze inwoners en ondernemers. We hebben oog voor kleine en grotere uitdagingen in de dorpen. Wij willen daarvoor als bestuur zichtbaar, beschikbaar en benaderbaar zijn. Dat betekent dat we de dialoog zoeken met dorpsbelangen, sportclubs, ondernemers en inwoners. Dorpen hebben een vast aanspreekpunt met de leefbaarheidsadviseur. Dat schept duidelijkheid en zorgt voor korte lijnen. We gaan uitzoeken wat in die nabijheid een goede rol is voor het college.

Verschillende snelheden

Wij herkennen en erkennen wel een verschil in dynamiek in de dorpen. Onze kleine kernen vragen iets anders dan de grotere kernen. Daarbij maken we geen onderscheid in prioriteit van onze dorpen, maar hebben we het wel over een verschillende aanpak. We hebben de zone van de A7 met daarbij de grotere kernen Leek, Tolbert en Marum, waar veel gebeurt op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, (vrijtijds)economie en woningbouw. Ook aan de westflank van de stad Groningen, nabij de Friesestraatweg met de kernen Zuidhorn en Grijpskerk zien we die dynamiek. Dat vraagt om duidelijke strategische koers. Hier liggen voor onze gemeente kansen op het gebied van economie en woningbouw. Om die kansen te benutten, gaan we actief bezig met onze positie in de provincie Groningen, maar ook daarbuiten.

Prominent naar buiten

We begeven ons actief op het speelveld buiten de gemeente. In de afgelopen jaren hadden we deze doelstelling ook, dat is door omstandigheden gedeeltelijk gelukt. Met het voltallige college zoeken we de ruimte om die ambitie in deze periode te realiseren. Dat betekent actief de kracht van Westerkwartier onder de aandacht brengen bij de provincie, het Rijk en ook daarbuiten. Waarom gaat het bij ons in de gemeente op veel plekken zo goed en hoe kunnen we die kennis overbrengen naar andere gemeenten? En aan de andere kant kijken wat we kunnen leren van andere gemeenten. We gaan de uitdagingen die wij als gemeente hebben, concreter onder de aandacht brengen. Wat hebben we nodig, van welke partij? En wat hebben wij als gemeente te bieden? Wanneer mogen andere partijen juist naar onze gemeente kijken?

Strategische agenda

We zijn meer dan deelnemer in de samenwerkingsverbanden van plattelandsgemeenten, herindelingsgemeenten, de Regio Groningen Assen en de verschillende agenda's van Nij Begun. We zijn de tweede gemeente van de provincie Groningen, gelegen in het hart van de drie noordelijke provincies. Dat vraagt een visie op strategie en positie. We gaan werken aan de ontwikkeling van een strategische agenda die ons gaat helpen om keuzes te maken waar we ons gaan begeven op het speelveld. Over de invulling van deze agenda gaan we graag breed in gesprek met de samenleving.

Thema 9

Financieel weerbaar en wendbaar

Inleiding

De financiële positie van onze gemeente is op dit moment goed, maar ons financiële meerjarenbeeld staat onder toenemende druk. Vanaf 2027 worden structurele tekorten zichtbaar, onder meer als gevolg van ontwikkelingen in het gemeentefonds, stijgende kosten in het sociaal domein, inflatie en een omvangrijke investeringsagenda. We zijn er ons bewust van dat voortzetting van het huidige beleid en inzet op nieuwe ontwikkelingen daardoor niet zonder meer mogelijk is.

Sluitende begroting

Wij streven naar een meerjarig sluitende begroting, waarbij structurele inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn. Dit zorgt voor financiële stabiliteit en helpt ons om op langere termijn plannen te kunnen continueren en ambities te realiseren. Maar gezien de genoemde onzekerheden kiezen we ervoor om vooralsnog eerst alleen het volgende begrotingsjaar sluitend te maken. Daarmee voorkomen we dat we keuzes maken die achteraf misschien niet nodig blijken te zijn en een negatief effect hebben op onze inwoners.

Investeren op ambities

In de komende bestuursperiode gaan we verder investeren in thema's als wonen, recreatie en toerisme, onderwijs en beheer van de openbare ruimte. Dat is nodig om onze ambities en doelen te kunnen bereiken. Maar ook omdat we vinden dat verder uitstel van investeringen op beheer en onderhoud te risicovol is en we daarvoor de rekening niet willen doorschuiven naar de toekomst.

Ladder als afwegingskader

Om te komen tot een sluitende begroting maken we gebruik van een ladder als afwegingskader. Daarbij rangschikken we de te maken keuzes en kunnen we weloverwogen besluiten nemen. De stappen op de ladder zijn:

1. Het opschonen van de begroting, inclusief bestemmingsreserves. We maken keuzes in budgetten die we al jaren meenemen en ontdoen ons zo van ballast in onze begroting.
2. Continue scherper begroten. We ramen plannen, projecten en investeringen realistisch, haalbaar en uitvoerbaar.
3. Inzet van vrij besteedbare reserves. We zetten het surplus van onze algemene reserve incidenteel in als dekkingsmiddel voor de begroting, binnen de daarvoor geldende voorwaarden over financiële kengetallen.
4. Bezuinigen op wettelijke taken. We kijken kritisch naar de uitvoering van deze taken en waar mogelijk beperken we ons tot de minimale ondergrens.

5. Bezuinigingen met effect voor de inwoner. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een inkomensafhankelijke bijdrage voor huishoudelijke hulp. Maar ook de afstand tot bijvoorbeeld voorzieningen.
6. Verhoging OZB woningen.
7. Bezuinigingen op sociale voorzieningen. Denk hierbij aan regelingen in het sociaal domein of een bijdrage voor deelname aan sport of bibliotheken.

Pas als we geen ruimte meer zien in de eerste vier stappen, maken we keuzes zoals bezuinigingen die inwoners, verenigingen, instellingen en bedrijven raken. Verdere verhoging van de woonlasten en het inperken van sociale voorzieningen zijn daarbij de laatste en meest onwenselijke stappen.

Het Groninger gemiddelde van de OZB niet woningen ligt op meer dan het dubbele van de gemeente Westerkwartier. Om onze voorzieningen op niveau te houden en de doelstellingen uit het coalitie akkoord te behalen zullen wij, waar nodig, de OZB niet woningen verhogen. Uiteindelijk zijn inwoners en ondernemers ook gebaat bij een gemeente waarin de voorzieningen op orde en onderhouden zijn.

Doelmatige sturing

Om wendbaar te zijn en goed in te kunnen spelen op de ontwikkelingen die op ons afkomen, is doelmatige sturing essentieel. De komende periode willen we daarom met raad, college en ambtelijke organisatie werken aan het versterken van de financiële sturingsmogelijkheden. In raadsvoorstellen, de programmabegroting en andere financiële rapportages benoemen we maatschappelijke doelstellingen, formuleren we heldere resultaten en koppelen we hier budgetten aan. Daarmee zijn we beter in staat om weloverwogen besluiten te nemen en (bij) te sturen. Bij grote overschrijdingen is het aan de raad om te bepalen of doelen geherformuleerd moeten worden. Zo werken we verder aan een stabiele financiële positie, waarmee we jaarlijks keuzes kunnen maken gericht op de toekomst van Westerkwartier.

Portefeuilleverdeling

Ard van der Tuuk
Burgemeester

- ▶ Algemene beleidscoördinatie
- ▶ Wettelijke taken
- ▶ Openbare orde en Veiligheid
- ▶ Personeel en Organisatie
- ▶ Dienstverlening
- ▶ Evenementenvergunning
- ▶ ICT
- ▶ Communicatie
- ▶ Lobby en Positionering
- ▶ Internationale contacten

Bé Schollema
Wethouder PRO

- ▶ Energiestrategie
- ▶ Netcongestie
- ▶ Warmtetransitie
- ▶ Klimaatadaptatie en isolatie
- ▶ Volhoudbaarheid
- ▶ Milieu
- ▶ Afval
- ▶ Gaswinning en diepe ondergrond
- ▶ Onderwijshuisvesting
- ▶ Kunst en Cultuur
- ▶ Molenwethouder

Richard Lamberst
Wethouder VZ Westerkwartier

- ▶ Economische Zaken
- ▶ Arbeidsmarkt en Werkgelegenheid
- ▶ Werk en Inkomen
- ▶ Participatiewet (inburgering)
- ▶ Armoedebeleid
- ▶ Vrijtijdseconomie
- ▶ Evenementenbeleid
- ▶ Musea
- ▶ Landbouw
- ▶ Coördinerend wethouder Nienoord
- ▶ Nieuwkomersbeleid

Alex Steenbergen
Wethouder ChristenUnie
Westerkwartier

- ▶ Financiën
- ▶ Grondbeleid
- ▶ Gemeentelijk Vastgoed
- ▶ Plattelandsbeleid
- ▶ Infrastructuur
- ▶ Mobiliteit
- ▶ Publiek vervoer
- ▶ Project Begraafplaatsen

Jeroen Betten
Wethouder VVD

- ▶ Beheer openbare ruimte
- ▶ VTH
- ▶ Juridische zaken
- ▶ Publieke Gezondheid
- ▶ Sport
- ▶ Jeugd
- ▶ Onderwijs
- ▶ Laaggeletterdheid
- ▶ Bibliotheken

Hans Haze
Wethouder VZ Westerkwartier

- ▶ Ruimtelijk Ontwikkeling
- ▶ Omgevingswet
- ▶ Ruimtelijke plannen en leefomgeving
- ▶ Woningbouw
- ▶ Volkshuisvesting
- ▶ Huisvesting Statushouders
- ▶ Wmo
- ▶ Coördinerend wethouder Masterplan Leek/Tolbert

Samen zijn wij
Westerkwartier

Gemeente
Westerkwartier